

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ім. Ю.М. ПОТЕБНІ
КАФЕДРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ,
ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ФІНАНСІВ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потєбні ЗНУ

(підпис)

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(ім'я, прізвище)

**ПІДПРИЄМНИЦТВО В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ
СУСПІЛЬСТВА**

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
(назва освітнього ступеня)

очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля

(шифр, назва спеціальності)

спеціалізації / предметної спеціальності _____
(шифр і назва)

освітньо-професійна програма Економіка підприємства та управління
бізнесом

(назва)

Укладач: Голомб В.В., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри
інформаційної економіки, підприємництва та фінансів

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної
економіки, підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" серпня 2023 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

Погоджено:
Гарант ОП

(підпис)

В.В. Голомб
(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
Інженерного навчально-наукового інституту
ім. Ю.М. Потєбні

Протокол № 1 від "30" серпня 2023 р.
Голова науково-методичної ради

(підпис)

Т.А. Шарапова
(ініціали, прізвище)

Погоджено:

Відповідальний за секцію «Економічні науки»

(підпис)

О.О. Шапуров
(ініціали, прізвище)

2023 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Кількість кредитів – 3	Обов'язкова	
		Цикл професійної підготовки спеціальності	
Спеціальність 076 Підприємництво та торгівля	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		1-й	1-й
Освітня програма Економіка підприємства та управління бізнесом	Змістових модулів – 4	Лекції	
		14 год.	4
		Практичні	
		14 год.	4
Рівень вищої освіти: Магістерський	Кількість поточних контрольних заходів – 8	Самостійна робота	
		62 год.	82
		Вид підсумкового семестрового контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Підприємництво в економічному розвитку суспільства» є формування системи базових знань щодо підприємницької діяльності та її ролі в економічному розвитку України.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є

- оволодіти ключовими поняттями та теоретичними знаннями з області підприємництва та бізнесу;
- дослідити розвиток малого бізнесу, вивчити його історію, а також з'ясувати особливості цифровізації в цьому секторі;
- визначити критерії, за якими підприємства відносяться до категорії «малого підприємництва» і з'ясувати роль суб'єктів малого бізнесу в економіці;

- проаналізувати соціально-економічної ролі сектору малого підприємництва та вивчити фактори, що впливають на його формування та розвиток;
- розглянути важливість інноваційного та соціального підприємництва як інструментів вирішення сучасних економічних проблем;
- дослідити сферу електронного бізнесу, розвиток електронної комерції, та засади забезпечення інформаційної безпеки у цьому секторі;
- виявляти та вирішувати проблеми у сфері підприємництва та визначати його роль в економічному та соціальному розвитку як на регіональному, так і національному рівнях.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>Загальні компетентності: ЗК 2. Вміння ідентифікувати, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 5. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків</p>	<p>Методи: Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Словесні методи (лекція, пояснення, робота з навчально-методичними посібниками). Практичні методи (аналіз конкретної ситуації, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, вирішення ситуаційних вправ). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення проблемних ситуацій).</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та / або біржових структур. СК 5. Здатність до ініціювання та реалізації інноваційних проєктів в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p>	<p>Методи: Дослідницький (самостійна робота, індивідуальні завдання). Наочні методи (схеми, моделі, алгоритми). Проблемно-пошукові методи (евристичні; дослідницькі). Практичні методи (кейс-методи, складання, контрольні роботи). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення реальних ситуацій).</p>
<p>Програмні результати навчання: ПР 2. Визначати, аналізувати проблеми підприємництва, торгівлі і біржової діяльності та розробляти заходи щодо їх вирішення. ПР 5. Вміти професійно, в повному обсязі й з</p>	<p>Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, із застосуванням СЕЗН Moodle) Контрольні заходи: теоретичне тестування за змістовим</p>

<p>творчою самореалізацією виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва, торгівлі та / або біржової діяльності.</p> <p>ПР 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та / або біржової діяльності.</p> <p>ПР 11. Впроваджувати інноваційні проекти з метою створення умов для ефективного функціонування та розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.</p>	<p>модулем, підсумкове тестування</p>
---	---------------------------------------

Міждисциплінарні зв'язки. «Підприємництво в економічному розвитку суспільства», як навчальна дисципліна і як фахова діяльність, тісно пов'язана з такими дисциплінами як: «Основи підприємницької діяльності», «Управління підприємницькими ризиками», «Управління та організація підприємницької діяльності», «Менеджмент», та іншими загальнонауковими, гуманітарними та спеціальними навчальними дисциплінами.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти підприємництва та бізнесу: основні поняття, розвиток малого бізнесу, особливості цифровізації

Поняття підприємництва та його визначення. Співвідношення понять «підприємництво» та «бізнес». Суб'єкти підприємницької діяльності. Види та організаційні форми підприємницької діяльності. Основні ознаки підприємництва та їх значення. Критерії віднесення підприємств до малих. Суб'єкти малого підприємництва та їх роль в економіці. Соціально-економічна роль сектору малого підприємництва. Фактори формування та розвитку сектору малого підприємництва. Фактори впливу цифровізації на підприємницьке середовище.

Змістовий модуль 2. Підприємництво та його роль у національному та глобальному вимірі.

Роль підприємництва та малого бізнесу на ринку праці. Засади розвитку зайнятості безробітних через підприємництво. Економічна та соціальна сутність підприємництва для розвитку робочих місць та суспільства. Вплив підприємництва на легальний сектор економіки та зайнятість. Сучасний стан зайнятості молоді та механізми розвитку молодіжного підприємництва. Програми та заходи для підтримки підприємців в Україні. Вплив податкової системи на підприємництво та податкові стимули. Роль міжнародної торгівлі для підприємців та можливості співпраці з іноземними партнерами. Особливості підтримки підприємництва:

досвід інших країн. Закордонний досвід у підтримці підприємництва та його вплив.

Змістовий модуль 3. Інноваційне підприємництво та соціальне підприємництво як інструмент вирішення сучасних економічних проблем.

Інноваційне підприємництво: зміст та важливість. Інфраструктурна підтримка інноваційного підприємництва. Фінансування інноваційного підприємництва та роль венчурного капіталу. Стартапи як форма інноваційної підприємницької діяльності. Роль малого інноваційного підприємництва в модернізації економіки України. Сутність та еволюція соціального підприємництва. Суб'єкти соціального підприємництва та їх бізнес-моделі. Роль соціальних підприємств у суспільному розвитку. Розвиток соціально-орієнтованих бізнес-моделей. Перспективи соціального підприємництва у вирішенні соціальних проблем.

Змістовий модуль 4. Електронний бізнес та інформаційна безпека.

Електронний бізнес та його сутність. Розвиток електронного бізнесу в сучасній економіці. Головні відмінності електронної економіки від традиційної. Електронна комерція: основні поняття та напрями. Електронна маркетингова стратегія та реклама в інтернеті. Інформаційна безпека в контексті електронного бізнесу.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні Заняття, год		Семінарські/ Практичні /лабораторні заняття, год				Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
								о/дф.	з/дист ф.			
1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	15	8	2	4	1	4	1	7	13	5	10	15
2	15	8	2	4	1	4	1	7	13	5	10	15
3	15	8	2	4	1	4	1	7	13	5	10	15
4	15	4	2	2	1	2	1	11	13	5	10	15
Усього за змістові модулі	60	28	8	14	4	14	4	32	52	20	40	60
Підсумковий семестровий контроль Екзамен	30			14	4	14	4	30	30	20	20	40
Загалом		90						100				

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Теоретичні аспекти підприємництва та бізнесу: основні поняття, розвиток малого бізнесу, особливості цифровізації	4	1
2	Підприємництво та його роль у національному та глобальному вимірі	4	1
3	Інноваційне підприємництво та соціальне підприємництво як інструмент вирішення сучасних економічних проблем	4	1
4	Електронний бізнес та інформаційна безпека	2	1
Разом		14	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист ф.
1	Теоретичні аспекти підприємництва та бізнесу: основні поняття, розвиток малого бізнесу, особливості цифровізації	4	1
2	Підприємництво та його роль у національному та глобальному вимірі	4	1
3	Інноваційне підприємництво та соціальне підприємництво як інструмент вирішення сучасних економічних проблем	4	1
4	Електронний бізнес та інформаційна безпека	2	1
Разом		14	4

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Види поточних контрольних заходів	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Виконання теоретичних завдань 1	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5

	Виконання практичних завдань, ситуацій 1	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 1	2			15
2	Виконання теоретичних завдань 2	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 2	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 2	2			15
3	Підготовка теоретичних завдань 3	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 3	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 3	2			15
4	Підготовка теоретичних завдань 4	Теоретичні та ситуаційні завдання до теми 1	Завдання оцінюється від 1 до 5 балів з урахуванням відповідей	5
	Виконання практичних завдань, аналізу ситуацій 4	завантажено на сайт системи Moodle ЗНУ	Розв'язання практичних задач, ситуацій за змістовним модулем оцінюється від 1 до 10 балів з урахуванням правильності виконання та повноти розкриття.	10
Усього за ЗМ 4	2			15
Усього за змістові модулі	8			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Розв'язання тестових завдань	Тести для розв'язання : див. на сайт системи Moodle ЗНУ.	Правильно вирішене тестового завдання оцінюються у 40 балів	40
Усього за підсумковий семестровий контроль	1			40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Гонтарева І.В. Підприємництво : підручник. Харків : ХНУ ім. В. Каразіна, 2021. 392 с.

2. Алексєєва С. В., Базиль Л. О., Байдулін В. Б. та інш. Основи економічної грамотності та підприємництва: навч. посіб. Житомир : «Полісся», 2021. 248 с.

Додаткова:

1. Доброва Н. В., Осипова М. М. Основи бізнесу: навч. посіб. Одеса: 2018. 305 с.

2. Олабоді О. В., Фесун Т. П. Підприємництво. Торгівля. Біржова діяльність : наук.-допом. бібліогр. покажч. / [упоряд.] ; Нац. ун-т харч. технол., Наук.-техн. б-ка. Київ, 2021. 120 с.

Інформаційні ресурси:

1. Господарський кодекс України : Закон України від від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. Дата оновлення: 27.07.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#n380> (дата звернення: 15.08.2023).

2. Економічна статистика / Економічна діяльність / Діяльність підприємств: Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 25.08.2023).

3. Дослідження стану та потреб бізнесу за рік повномасштабної війни. 01 травня, 2023. URL: <https://business.dii.gov.ua/cases/iniciativi/doslidzenna-stanu-ta-potreb-biznesu-za-rik-povnomasstabnoi-vijni> (дата звернення: 20.05.2023).

4. Підтримка бізнесу в умовах війни. Дія. Бізнес. URL: <https://business.dii.gov.ua/wartime> (дата звернення 16.05.2023).